

LES 9

DENTAALSTAMMEN (vervolg) FUTURUM MEDII EN AORISTUS MEDII van λούω

A. GRAMMATICA

1. *Verbuiging van de mutastammen* (vervolg).

Dentaalstammen (vervolg)

Veel neutra hebben een stam op -ματ. De verbuiging gaat als volgt:

Voorbeeld τὸ σῶμα - lichaam.

	singularis	pluralis
nom/voc.	σῶμα	σώματα
genitivus	σώματος	σωμάτων
dativus	σώματι	σώμασι(ν)
accusativus	σῶμα	σώματα

Sommige dentaalstammen hebben een merkwaardige nominativus:

nominativus	genitivus	
ὁ ποῦς	ποδός	voet
τὸ οὖς	ὠτός	oor
τὸ φῶς	φωτός	licht
τὸ γόνυ	γόνατος	knie
τὸ δόρυ	δόρατος	speer
τὸ ὕδωρ	ὑδατος	water
τὸ ἥπαρ	ἥπατος	lever

Futurum en aoristus medii

Futurum	Aoristus
λούσομαι	ἐλουσάμην
λούσει (< -σεσαι)	ἐλούσω (< -σασο)
λούσεται	ἐλούσατο
λουσόμεθα	ἐλουσάμεθα
λούσεσθε	ἐλούσασθε
λούσονται	ἐλούσαντο

Imperativus

–	λούσαι
–	λούσασθε

Infinitivus

λούσεσθαι	λούσασθαι
-----------	-----------

Participium

λουσόμενος	λουσάμενος
λουσομένη	λουσαμένη
λουσόμενον	λουσάμενον

B. VOCABULARIUM

δέχομαι	ontvangen, krijgen,	ὄνομα, τό	naam
afwachten		ἀνάθημα, τό	wijgeschenk
ἀσκέω	oefenen	αἴνιγμα, τό	raadsel
ἄρμα, -ατος, τό	wagen	γράμμα, τό	letter
κτῆμα, τό	bezitting	σῶμα, τό	lichaam
ποίημα, τό	gedicht	ἀθλητής, ὅς	kampvechter

τραῦμα, τό	wond	φάυλος	slecht, waardeloos
ὔδωρ, ὔδατος, τό	water	ῥρκος, ὁ	eed
χρῆμα, τό	ding	αὔριον, τό	morgen
χρήματα, τά	geld	ἐπί	op, bij
μάθημα, τό	les, wetenschap	῏μηρος, ὁ	Homerus
στόμα, τό	mond	Ἰλιάς, -άδος, ἡ	Ilias
ύψηλός	hoog	῏δύσσεια, ἡ	Odyssee
πλάτανος, ἡ	plataan	Οἰδίπους, -ποδος, ὁ	Oedipus
ἄγαλμα, τό	(goden)beeld	Σειρήν, -ἦνος, ἡ	Sirene
πάθημα, τό	ramp	Ἡσίοδος, ὁ	Hesiodus
πήδημα, τό	sprong	Λυδός, ὁ	Lydiër
γόλυ, -ατος, τό	knie	Πρίαμος, ὁ	Priamus

C. OEFENINGEN

1. *Werkwoordsvormen*

Benoem en vertaal

λύσασθε	imp. aor. med. 2pl.
ἐθύσατο	ind. aor. med. 3s.
ἐφυτεύσω	ind. aor. med. 2s.
ἐπαύσαντο	ind. aor. med. 3pl.
θεραπεύσεται	ind. fut. med. 3s.
ἐδουλωσάμην	ind. aor. med. 1s.
ποιήσονται	ind. fut. med. 3pl.
πέμψασθε	imp. aor. med. 2pl.
παύσονται	ind. fut. med. 3pl.
ἐνεύσω	ind. aor. med. 2s.
ἤρξω	ind. aor. med. 2s.
πεισόμεθα	ind. fut. med. 1pl.
ἐψεύσασθε	ind. aor. med. 2pl.
στεφανώσεται	ind. fut. med. 3s.
κοσμήσασθε	ind. aor. med. 2pl.
ἀσκήσασθαι	inf. aor. med.
ἐβουλεύσαντο	ind. aor. med. 3pl.

ἄρξει (2 x)	1. ind. fut. act. 3s.; 2. ind. fut. med. 2s.
τιμήσεται	ind. fut. med. 3s.
ἐλευθερεύονται	ind. fut. med. 3pl.
πέισει (2 x)	1. ind. fut. act. 3s.; 2. ind. fut. med. 2s.
ἤρξατο	ind. aor. med. 3s.
στεφάνωσαι	imp. aor. med. 2s.
στεφανῶσαι	inf. aor. med.

2. Thema's

a. Vertaal in het Nederlands

1. Οἱ νομάδες ἔχουσιν ἐν τοῖς ἄρμασι τὰς οἰκίας καὶ τὰ κτήματα.
2. Τῶν τοῦ Ὀμήρου ποιημάτων τῷ μὲν ὄνομά ἐστιν Ἰλιάς, τῷ δὲ Ὀδύσεια.
3. Ὁ ἐν Δελφοῖς θεὸς πολλὰ ἀναθήματα ἐδέξατο παρὰ Κροίσου.
4. Οἰδίπους τὸ τῆς Σφίγγος αἶνιγμα ἔλυσεν.
5. Αὔριον ὁ διδάσκαλος ἄρξεται τὰ γράμματα διδάσκειν.
6. Ἀσκησάμενοι τὰ σώματα οἱ ἀθληταὶ ἐλούσαντο ἐν τῷ ποταμῷ.
7. Λοῦσον τὸ τραῦμα θερμῷ ὕδατι.
8. Ἄντὶ πολλῶν χρημάτων τὰ μαθήματα.
9. Ἐπὶ τῷ τῆς πηγῆς στόματι¹ ὑψηλῆ πλάτανος ἔστηκεν.
10. Τῷ τῆς θεοῦ ἀγάλματι νέαν ἐσθήτα φέρουσιν.
11. Ὁ μὲν ἀθλητὴς τῷ σώματι, ὁ δὲ σοφὸς τῷ νῷ πιστεύει.
12. Αἱ Σειρήνες σώματα μὲν παρθένων, πόδας δὲ καὶ πτέρυγας ὀρνίθων ἔχουσιν.

1 wat met πηγῆς στόμα (Lat. *caput fontis*) wordt bedoeld is wel duidelijk: στόμα is de opening in de grond, πηγή het opwellende water. In de Griekse literatuur heb ik πηγή en στόμα met elkaar verbonden slechts één maal aangetroffen: LXX Nehemia 2, 13 ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τοῦ Γωληλά καὶ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν. De tekst van de Septuagint wijkt hier sterk af van de Hebreeuwse tekst waarop onze bijbelvertalingen zijn gebaseerd, zodat van στόμα πηγῆς in gangbare bijbelvertalingen niets is terug te vinden. De Vulgaat vertaalt *porta fontis*, waarbij *porta* als stadspoort is opgevat, niet als de plaats waar het bronwater te voorschijn komt.

13. Οἱ Ἕλληνες τὰ γράμματα ἐδέξαντο παρὰ τῶν Φοινικῶν.
 14. Ὁ Ἡσίοδος ποίημα ἔγραψεν, ὄνομα Ἔργα καὶ Ἡμέραι.
 Κτῆμα εἰς αἰί.¹
 Παθήματα μαθήματα.²
 Αὕτη γὰρ Ῥόδος καὶ πῆδημα.³
 Ἐν θεῶν γόνασι.⁴
 Ἄνδρῶν δὲ φαύλων ὄρκον εἰς ὕδωρ γράφε.⁵

a. Vertaal in het Grieks

1. De nomaden hebben op hun wagens hun huizen en hun bezittingen.
2. Eén van de gedichten van Homerus heet (vert. heeft de naam) Ilias, het andere heet Odyssee.
3. De god in Delphi greeg veel wijgeschenken van Croesus.
4. Oedipus loste het raadsel van de Sphinx op.
5. Morgen zal de onderwijzer beginnen de letters te leren.
6. Nadat ze zich wat betreft hun (vert. m. lidwoord) lichaam (vert. plur.) geoefend hadden, wisten de kampvechters zich in de rivier.
7. Was de wond met warm water.
8. De lessen wegen op tegen veel geld.
9. Bij (ἐπί) de mond(ing) van de bron staat een hoge plataan.
10. Zij brengen een nieuw kleed voor het beeld van de godin.
11. De kampvechter vertrouwt op zijn lichaam, maar de wijze op zijn verstand.
12. De Sirenen hebben het lichaam (plur.) van een maagd (plur.) maar de voeten en vleugels van een vogel (plur.).

1 Thuc. 1, 22.

2 Hdt 1, 207 τὰ δὲ μοι παθήματα ἔόντα ἀχάρिता μαθήματα γέγονε.

3 Citaat uit een fabel van Aesopus over een opschepper die beweert op Rhodos een reuzensprong gemaakt te hebben, waarop zijn gesprekspartner zegt αὕτη γὰρ Ῥόδος καὶ πῆδημα. Het is een zegswijze geworden die in later tijden vaak is gebruikt om van iemand die een loze bewering doet te vragen met een concreet bewijs te komen.

4 Hom. Od. 1, 267 θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.

5 Variatie op het niet zo vrouwvriendelijke ὄρκον δ' ἐγὼ γυναικὸς εἰς ὕδωρ γράφω (Soph. fr. 741); cf. Catullus 70 *sed mulier cupido quod dicit amanti in vento et rapida scribere oportet aqua*.

13. De Grieken kregen de letters van de Phoeniciërs.
14. Hesiodus heeft een gedicht geschreven, genaamd (vert. de naam)
Werken en Dagen.
Een bezit voor altijd.
Rampen zijn lessen.
Rhodos is hier en je kunt nu springen. (letterlijk: Want daar is Rhodos
en de sprong).
In de schoot der goden (lett. op de knieën der goden).
Schrijf de eed van slechte mannen in water.
-